

62. Hässlö, Lerbo sn, Oppunda hd.

Pl. 36. Pl. 9: B. 772.

Litteratur: B. 772; L. 904; Ransakn. 1667—84; J. Peringskiöld Mon. Suderm.; Runverser s. 187; O. Hermelin Oppunda hd I, s. 114.

Om runstenens läge finnes i Ransakn. 1667—84 följande uppgift: »Denne Steen finnes uthi Öfwersten Johan von Vittinghofz gårde på Hesslöö, längden är 6 alnar (3,5 m) och bredden 2 alnar (1,19 m). Der hooss är 6 små högar och litet derifrån 30 backar, alle öfwerst på med en stenring lagde.» Runstenen står rest på en backe öster om Hässlö gård och söder om landsvägen i det gårde, som sträcker sig ned till stranden av sjön Långhalsen.

Ämnet är gråsten, höjden 2,80 cm, bredden vid foten 1 m, i toppen över slinglinjen 57 cm, slingans bredd 10 cm.

Ristningen är synnerligen tydlig, runorna smala såsom på Sö. 316 Sannerby. 5—9 äro **rasti**, icke **rasta** som i B. 772; 7 **s** har övre staven förlängd till nedre linjen, 32 **u** bistaven krökt som på R. 50 **t** och 51 **r** skiljas av två parallella linjer, som måste fattas som ornament. De flesta kolon äro vågräta streck, de efter 39 lodräta.

Inskriften är följande:

kuni : **rasti** stan : **pansi** : **a** ragna : sun san : **kupan** : i **uak** : **uap** : **taþr** **uastr**

5 10 15 20 25 30 35 40 45 50

Om inskriftens bruk av runan **a** yttrar Bugge, *Runverser* s. 188 följande: »**uastr** = *vestr*, **san** = *sinn* (der ellers skrives **sen**), **rasta** = *ræiste* eller *ræisti* give ikke tilstraekkelig Stotte for den Opfatning at **a** i **uak** kan betegne det lange *i* i *víg*. Jeg formoder, at **iuak** er *i veg*. og at *i veg varð dauðr* **vestr** »som döde paa Reise i Vest» siger omtrent det samme som *varð dauðr i vestrveg*. Herfor taler Dativ **uak** uden Endelse, thi Dat. oldn. *veg*, glsv. *vægh* er ganske almindelig. Herfor taler fremdeles Udtrykket i andre Runeindskrifter. Jfr paa en Sten paa Jäderstad (Goderstad), Upland (Steph. II, 802, III: 343): **uar** **taupr** i **austr**-**uihi**; L. 1351: **sa** **uarþ** **tupr** i **uastr** **uakm** i **uikiku**, hvor jeg med C. Sæve tolkar **uakm** som *vægum*, ikke med Stephens som *vágum*; L. 851. **þair** **entapús** i **austruiki**» Stavningen **uar**, **uastr** påminner om **uastr**, Sö. 53 Valstad.

Översättning: Gunne reste denna sten över Ragne sin son, som blev död västerut.

Inskriftens slut äger uppenbarligen metrisk form och torde böra uppdelas:

i vægh vardh 3-stavig vers

dædhr væstr 2-stavig vers

63. Stora Malms kyrka, Oppunda hd.

Pl. 10: B. 788.

Litteratur: B. 788; L. 901; Ransakn. 1667—84; J. Peringskiöldh Mon. Sud.

Runstenen, som fanns i St. Malms kyrkodörr, är nu borta. Höjden var enligt måtten i B. 788 1,83 m, bredden vid foten 1 m, i toppen 1,08 m. Ämnet har säkerligen varit gråsten.

Inskriften är i B. 788 följande:

: ualr raisti : stain : iftir · mana ii ii- auk saikir · brupur : sin : auk · brup × sin ·
 5 10 15 20 25 30 35 40 45 50 55

Namnet på den första avlidne är ack. sg. **mana**, vilket namn förekommer Sö. 172 Tystberga och i Uppl.

Vad som följt mellan **mana** och 29—31 **auk**, kan ej med säkerhet sägas; jag förmodar [**fapur · sin ·**], som skulle passa för både meningen och utrymmet. Då efter **saikir · brupur : sin :** ytterligare **auk · brup + sin** följer, måste den tredje broderns namn hava blivit avglömt eller utelämnat av bristande utrymme eller ock funnits tillagt utom slingan men ej varsnats, skiljetecknet × antyder kanske, att **brup** är förkortning.

Översättning: Val reste stenen efter Manne (sin fader?) och Säger, sin broder och (N. N.) sin broder.

64. Fågelö, Stora Malms sn, Oppunda hd.

Pl. 11: B. 789.

Litteratur: B. 789; L. 903; Ransakn. 1667—84; J. Peringskiöld, Mon. Sud.

Runstenens läga anges av J. Peringskiöld vara »I Fugelö källar, halfparten på hwardera sidan om dören», vilka delar i B. 789 sammanförts till en enhet, som enligt måtten varit 2,25 m hög, bredden vid nedersta slingan 75 cm, vid översta 66 cm. Ämnet har säkert varit gråsten.

Inskriften är i B. 789 följande:

: kufi : auk : þurkisl : auk : uikilr [a]uk · inkualr : þeir : brupr : lakpu : stain · þinsa : eftr : atil :
 5 10 15 20 25 30 35 40 45 50 55 60 65
 fapur · sin : han uar · miþa · bestr
 70 75 80 85

Namnet **kufi** är fsv. *Gufi*, fvn. *Gufi*, enl. Lundgren, upptages icke av Lind. **inkualr** är fsv. *Ingvald*, vanligare *Ingevald*, men med assimilation av *ld* till *ll*, se A. Noreen, *Aschw. Gr.* § 291, 1, och med *r* genom inverkan av det försvunna *d*. Då synes icke *d* kunna vara bortfallet i **uikilr**, så att det vore ett namn **Vi-gældr*, utan det är troligen namnet **Vi-kæl*, **uikilr** B. 50, L. 509 Oslunda Uppl., **uekil** Ög. 142 St. Åby, men med analogiskt tillagd nom. ändelse -*R*. Ack. **atil** motsvaras av fsv. **Ætil* (*Ætlir*) i ortnamnet *Ætilstum* (*Ætlistum*). Gen. pl. **miþa** *mædha* för manna, är analogibildning till nom. pl. **mædhr* för *mæn*, som måste hava funnits i fsv., liksom i fvn. pl. *meðr* finns jämte det vanliga *menn*, se A. Noreen, *Aschw. Gr.* § 229, anm.

Översättning: Guve och Torgisl och Vikäll och Ingval(d), bröderna, lade denna sten efter Ätil, sin fader. Han var av män den bäste.

65. Djulefors, Stora Malms sn, Oppunda hd.

Pl. 37. Pl. 10: B. 787.

Litteratur: B. 787; L. 902; Ransakn. 1667—84; J. Peringskiöld, Mon. Sud.; Bugge, *ATS V*, s. 79 (Rök I); Runverser s. 187.

I *Ransakn.* 1667—84 säges: »Runstenen är belägen på Diurfors gårdh på 4 andra stenar», och: »Item på Julfårsa Lagårdh ähr och een Stoor Runesteen och medh Bokstäfver på, och i B. 785 är run-
 7—232678. Södermanlands runinskrifter.